

Informacja prasowa, 8 października 2010 r.

Zaginionych można szukać skuteczniej – potrzebne zmiany

Usprawnienie działania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji, zmiana kategoryzowania osób zaginionych, ustanowienie instytucji kuratora dla osób zaginionych oraz stworzenie systemu szkolenia policji z tematyki zaginięć to główne postulaty ITAKI – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych, których realizacja zwiększy efektywność poszukiwań ludzi zaginionych w Polsce. Postulaty zaprezentuje Anna Dziurka, prezes zarządu fundacji, podczas posiedzenia Sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, która odbędzie się 8 października br.

ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi zaginionych od 11 lat zajmuje się poszukiwaniem osób zaginionych oraz wsparciem dla ich rodzin. Z doświadczenia ITAKI wynika, że często poszukiwania mogłyby być bardziej efektywne, gdyby istniejące rozwiązania prawne były lepiej stosowane przez policję. Potrzebne jest także rozwiązanie pilących problemów rodzin zaginionych poprzez zmianę istniejącego prawa.

Procedury postępowania policji w sprawie zaginięcia reguluje Zarządzenie Komendanta Głównego Policji nr 352 z 16/07/2003 r. W odniesieniu do tego zarządzenia ITAKA postuluje:

1. Przestrzeganie procedury odnośnie przyjęcia przez Policję zgłoszenia o zaginięciu.

Policjant ma obowiązek przyjęcia zgłoszenia zaginięcia od razu, bez względu na to, ile czasu minęło od zaginięcia. ITAKA spotkała się z przypadkami odmowy przyjęcia zgłoszenia o zaginięciu, argumentowaną koniecznością odczekania 48 godzin od momentu zaginięcia, co nie jest zgodne z procedurami policji, zapisanymi w rozporządzeniu.

2. Zmianę sposobu kategoryzowania osób zaginionych – częstsze kwalifikowanie zaginionych do I kategorii zaginięcia

Policjant przyjmując zgłoszenie zaginięcia, nadaje danej sprawie kategorię I lub II, które określają, czy życie, zdrowie lub wolność zaginionego jest zagrożone. Ta decyzja pociąga za sobą działania policji o większym (kategoria I) lub mniejszym (kategoria II) zakresie. Obecnie większość zaginięć jest kwalifikowana do kategorii II. ITAKA postuluje, aby decyzja policji w tym względzie była dyktowana konkretnymi przestankami

Kolejne postulaty ITAKI dotyczą usprawnienia sposobu działania Policji w sytuacji zaginięcia:

3. Usprawnienie przepływu informacji o osobach zaginionych w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP)

Obecne funkcjonowanie KSIP nie gwarantuje skutecznego przekazywania informacji o osobie zaginionej, a tym samym zmniejsza efektywność prowadzonych poszukiwań.

Najważniejsze postulaty dotyczące zmian w KSIP:

- A) Zwiększyć uprawnienia policjantów – w chwili obecnej niektórzy nie mają dostępu do KSIP,
- B) Oddzielić w systemie zaginionych od poszukiwanych,
- C) Nie wykreślać z KSIP zaginionego po 25 latach od zgłoszenia zaginięcia,
- D) Policjant powinien wpisać zaginionego do KSIP w dniu przyjęcia zgłoszenia o zaginięciu.
Zwlekkanie z wpisem powoduje, że możliwe jest kilkukrotne legitymowanie osoby zaginionej (która już powinna być w KSIP, ale jeszcze nie jest) bez żadnego efektu dla poszukiwań.

4. Przeprowadzenie usystematyzowanej i finansowanej z budżetu państwa akcji szkoleniowej na temat postępowania w przypadku zaginięć, skierowanej do policji i służb ratowniczych

Zaginięcie człowieka to sytuacja, której rozwiązanie wymaga wiedzy z różnych dziedzin życia – wiedza psychologiczna, socjalna, prawna, doświadczenie w poszukiwaniach, analiza przypadku, statystyka, profilaktyka. Do tej pory ITAKA przeprowadziła kilka szkoleń dla policjantów (Katowice, Piła, Szczytno), planowane są kolejne szkolenia dla policji i GOPR. Każdorazowo szkolenia te były finansowane przez ITAKĘ.

5. Dopisanie obowiązku poszukiwania zaginionych do zadań Policji wynikających z ustawy o Policji.

Zarządzenie nr 352 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 lipca 2003 r. jest aktem wewnętrznym, którego często nie stosują sami policjanci. Procedury poszukiwania zaginionych nie są stosowane i przestrzegane, problematyka zaginięć traktowana jest drugorzędnie, priorytet mają sprawy kryminalne. Wpisanie do ustawy o Policji obowiązku poszukiwania zaginionych, jako jednego z zadań Policji, podkreśli wagę tego zjawiska.

ITAKA postuluje także zmiany w prawie, które rozwiążą konkretne problemy, przed jakimi stają rodziny zaginionych.

6. Skrócenie z 10 do 5 lat terminu uznania osoby zaginionej za zmarłą

Rodzina zaginionego niejednokrotnie nie ma możliwości zawierania umów kupna – sprzedaży, dysponowania ruchomościami i nieruchomościami wchodzącymi w skład wspólnego majątku, dostępu do rachunku bankowego zaginionego itp. Obecnie osobę zaginioną uznaje się za zmarłą po 10 latach od zaginięcia. ITAKA postuluje **skrócenie terminu uznania za zmarłego do pięciu lat od momentu zaginięcia**. W ciągu pięciu lat od zaginięcia – statystycznie – zostaje ono wyjaśnione, jednocześnie jest to termin, który nie wywiera aż tak znacznego wpływu na szeroko rozumianą sytuację prawną i psychologiczną rodzin zaginionych jak okres dziesięcioletni.

7. Wprowadzenie obowiązku wypłaty zasiłku pogrzebowego również w przypadku, gdy pogrzeb odbywa się na podstawie sądowego uznania za zmarłego a nie ma ciała zaginionego .

Obecnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych stoi na stanowisku, że w przypadku braku ciała nie można mówić o pogrzebie czy też pochówku, odmawiając jednocześnie wypłaty zasiłku osobom uprawnionym. Rodziny zaginionych niejednokrotnie muszą dochodzić swoich praw przed sądem.

8. Wprowadzenie instytucji kuratora dla osoby zaginionej, którego rolą byłoby zabezpieczenie praw i interesów osoby zaginionej oraz jej rodziny.

Kurator, poprzez zabezpieczanie praw i interesów osoby zaginionej, w znaczący sposób poprawiłby sytuację, w jakiej znalazły się rodziny zaginionych.

Ostatni postulat dotyczy finansowania działań poszukiwawczych realizowanych przez ITAKĘ:

9. Ustanowić stałe współfinansowanie działań poszukiwawczych ITAKI z budżetu państwa w ramach realizowania zadania publicznego ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

ITAKA jest organizacją pożytku publicznego utrzymuje się z dotacji i darowizn oraz 1% PIT. Sytuacja finansowa fundacji jest niestabilna, co roku istnieje ryzyko zaburzenia płynności finansowej fundacji ze względu na brak stałego i pewnego źródła finansowania. Przerwanie działań fundacji oznaczałoby pozostawienie kilkunastu tysięcy osób (zaginionych i ich rodzin) bez wsparcia i pomocy. W Polsce nie istnieje inna instytucja, która mogłaby zabezpieczyć i zadbać o interesy tej olbrzymiej grupy ludzi.

ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych jest jedyną organizacją pozarządową, zajmującą się całościowo tematyką zaginięć. Prowadzi działania poszukiwawcze, oferuje wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne dla rodzin zaginionych oraz realizuje działania profilaktyczne, których celem jest zmniejszanie liczby zaginięć. ITAKA prowadzi Bazę Danych Osób Zaginionych oraz bazę osób o nieustalonej tożsamości (NN), które są ogólnodostępne na stronie www.zaginieni.pl i aktualizowane na bieżąco. ITAKA działa 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę. Naszą pomoc świadczymy bezpłatnie.

Kontakt w sprawie informacji:

Joanna Gogolińska

Specjalista ds. PR

ITAKA – CENTRUM POSZUKIWAŃ LUDZI ZAGINIONYCH

Tel. 22 620 16 10, 608 334 695

Email: joanna.gogolinska@zaginieni.pl